

Sygn. akt VIII U 113/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

na posiedzeniu niejawnym w składzie:

Przewodnicząca: sędzia del. Anna Capik-Pater

--	--

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2020 r. w Gliwicach

sprawy Skarbu Państwa – Dyrektora Aresztu Śledczego w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

przy udziale P. D. (1)

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania Skarbu Państwa – Dyrektora Aresztu Śledczego w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 listopada 2019 r. **nr** (...)

1. oddała odwołanie,
2. nie obciąża odwołującego kosztami zastępstwa procesowego.

(-)sędzia del. Anna Capik- Pater

Sygn. akt VIII U 113/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 listopada 2019 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. działając na podstawie art. 83 ust. 1, art. 83a ust. 1, art. 6 ust. 1 pkt 8, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 8 oraz art. 18 ust. 4a, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, stwierdził że P. D. (1), jako osoba wykonująca odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, jeśli nie podlega ubezpieczeniom z innego tytułu u płatnika składek Aresztu Śledczego w G., podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. W wydanej decyzji, organ rentowy określił również podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowego oraz ubezpieczenie wypadkowe za poszczególne miesiące powyższego okresu.

W uzasadnieniu podniesiono, że ubezpieczony w okresie spornym wykonywał odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania oraz że w tym okresie faktycznie nie posiadał innego tytułu do ubezpieczenia. W związku z tym zaistniała konieczność objęcia go ww. ubezpieczeniom z tego tytułu za ten okres.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł Skarb Państwa-reprezentowany przez Dyrektora Aresztu Śledczego w G.. Odwołujący zaskarżył rozstrzygnięcie organu rentowego w całości i wniósł o jego zmianę, bądź uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu przyznał, że ubezpieczony był faktycznie zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń za okres sporny i zostały za niego uiszczone składki, po czym w decyzji z dnia 23 maja 2018 r. organ rentowy stwierdził, iż faktycznie w okresie spornym nie podlega on obowiązkowym ubezpieczeniom u odwołującego, albowiem został on już do nich zgłoszony z innego tytułu. W związku z tym, odwołujący wypłacił mu kwotę 695,90 zł jako nadpłatę. Następnie odwołujący wskazał, że w momencie wydania decyzji z dnia 23 maja 2018 r. organ rentowy dopuścił się zaniechań, albowiem nie skontrolował podlegania przez ubezpieczonego spornym ubezpieczeniom i za te okoliczności odwołujący nie powinien ponosić ujemnych konsekwencji.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. P. D. (1) został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, jako osoba wykonująca odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania przez odwołującą.

Następnie decyzją z dnia 23 maja 2018 r. organ rentowy stwierdził, że P. D. (1), jako osoba wykonująca odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności u odwołującego (płatnika składek) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r., z uwagi na posiadanie innego tytułu do ubezpieczeń, tj. prowadzenie przez niego działalności gospodarczej.

Od 14 listopada 2014 r. P. D. (1) formalnie figurował w (...) jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Niemniej jednak faktycznie tej działalności prowadził. Z pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z dnia 30 sierpnia 2018 r., wynika że za lata 2014-2018 nie wykazano przychodów, dochodów, kosztów, strat z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. W dniu 26 sierpnia 2019 r. dokonano wpisu w (...) poprzez wskazanie daty likwidacji działalności na dzień 26 sierpnia 2019 r.

W dniu 2 września 2019 r. P. D. (1) oświadczył, iż prowadzona przez niego działalność gospodarczą faktycznie została zamknięta w dniu jej otwarcia. W tym samym dniu w rejestrze (...) dokonano kolejnej zmiany i zaznaczono pozycję „nie podjęto działalności”.

W dniu 18 października 2019 r. organ rentowy wszczął z urzędu postępowanie w przedmiocie podlegania przez P. D. (1) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. jako osoby wykonującej odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania.

Postępowania przed organem rentowym zostało zakończone w dniu 6 listopada 2018 r.

W dniu 19 listopada 2019 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję o treści jak wyżej.

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach organu rentowego. Okazała się ona wystarczającą do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy P. D. (1) jako osoba wykonująca odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania,

podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. u płatnika składek Aresztu Śledczego w G.. Płatnik składnik zaskarżył decyzje organu rentowego z dnia 19 listopada 2019 r., w której stwierdzono, że w ww. okresie podlega on u niego przedmiotowym ubezpieczeniom oraz wskazano podstawy wymiaru składek.

Zgodnie z art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2020.266 t.j., dalej w treści: ustawa systemowa), prawo lub zobowiązanie stwierdzone decyzją ostateczną Zakładu ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na to prawo lub zobowiązanie.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania.

Jednocześnie zgodnie z art. 12 ust. 1 ww. ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom wypadkowemu podlegają osoby podlegające ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Ponadto, po myśli art. 13 ust. 8 ustawy systemowej, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne wykonujące odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania - od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy do dnia zakończenia wykonywania tej pracy.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że P. D. (1) w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. odpłatnie wykonywał pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania u odwołującej. Faktem jest również to, że w tym okresie formalnie figurował on w (...), jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. Niemniej jednak, z akt organu rentowego wynika, że faktycznie ta działalność nie była prowadzona. W aktach znajduje się pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego, z którego wynika że w okresie 2014-2018 nie wykazano przychodów, dochodów, kosztów, strat z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej. Faktycznie zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej od 2014 r. wynika również z pisma P. D. (1). Zostały również dokonane zmiany w ewidencji. Sąd orzekający wyraźnie podkreśla, że sam wpis przedsiębiorcy do właściwej ewidencji lub rejestru stwarza tylko domniemanie faktyczne prowadzenia działalności w rozumieniu przepisu art. 231 k.p.c., które może być obalone (wzruszone) przy pomocy środków dowodowych określonych przepisami kodeksu postępowania cywilnego. Obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym i opłacania składek na te ubezpieczenia dotyczy jedynie tych okresów, w których dany przedsiębiorca faktycznie prowadził działalność gospodarczą (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 29 października 2019 r., sygn. akt III AUa 906/19). W związku z tym o wyłączeniu z tego ubezpieczenia, decyduje faktyczne nieprowadzenie działalności (tak też: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 października 2016 r., sygn. akt III AUa 2100/15). Informacje o tym, że w okresie spornym P. D. (1) nie prowadził działalności gospodarczej, organ rentowy powziął po wydaniu decyzji z dnia 23 maja 2018 r. w której wskazał, że P. D. (2) jako osoba wykonująca odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności u odwołującego, nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r., z uwagi na posiadanie innego tytułu do ubezpieczeń, tj. prowadzenie przez niego działalności gospodarczej. W ocenie Sądu orzekającego jest to nowa okoliczność istniejąca przed wydaniem decyzji, a która ma wpływ na kwestie podlegania ubezpieczeniom w niniejszej sprawie. W związku z tym słusznie skutkowało to wszczęciem przez organ z urzędu postępowania w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom. W związku z tym, że w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. P. D. (1) odpłatnie wykonywał pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania na rzecz odwołującego oraz w tym czasie faktycznie nie wykonywał działalności gospodarczej, zatem nie ma podstaw do objęcia do obowiązkowym ubezpieczeniowym z tytułu

prowadzenia działalności gospodarczej. Oznacza to, że w tym okresie podlega on wskazanym ubezpieczeniom, zgodnie z zaskarżoną decyzją.

Reasumując, w okresie od 27 listopada 2017 r. do 15 maja 2018 r. P. D. (1) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu, jako osoba wykonująca odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania u płatnik składek Aresztu Śledczego w G., albowiem nie podlega on ubezpieczeniom z innego tytułu.

Mając na uwadze powyższe, odwołanie należało oddalić, zgodnie z art. 477¹⁴§1 kpc.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. nie obciążając nimi odwołującego. Nie zastosował tym samym Sąd zasady odpowiedzialności za wynik procesu wynikającej z art. 98 § 1 k.p.c., która została ustalona jako reguła. Sytuacja zaistniała w sprawie, całokształt okoliczności sprawy, wskazuje na celowość wyłączenia normy ogólnej.

Pierwotnie bowiem płatnik (w roku 2017) zgłosił P. D. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako osobę wykonującą odpłatnie pracę na podstawie skierowania do pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności i odprowadził należne składki. Dopiero w maja 2018r. organ rentowy wydał decyzję o niepodleganiu P. D. (1) obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu. Z uwagi na powyższe płatnik, kierując się treścią tejże decyzji , dokonał korekty i powstałą nadpłatę składki wypłacił ubezpieczonemu.

W dalszej kolejności organ rentowy wszczął postępowanie z urzędu w sprawie podlegania P. D. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego, rentowych i wypadkowego , po roku tj. w październiku 2019r. Zaskarżoną decyzję wydano w marcu 2019r. orzekając ostatecznie o podleganiu ubezpieczonego w okresie od 27 listopada 2017r. do 14 maja 2018r. obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, czyli sankcjonując postępowania płatnika z roku 2017.

Zważywszy na opisany powyżej ciąg zdarzeń i zachowanie płatnika, ponoszenie kosztów niniejszego procesu pozostawałoby, zdaniem Sądu , w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego . Przytoczone wyżej okoliczności , należące do okoliczności związane z przebiegiem sprawy, w szczególności charakterem zgłoszonego roszczenia, jego znaczenia dla strony, subiektywnym przekonanie o zasadności roszczenia stanowią o przekonaniu Sądu , że wystąpił wypadek szczególnie uzasadniony, o którym mowa w art. 102 k.p.c.

(-)sędzia (del.) Anna Capik-Pater